

Northern Cape
Department of Education

**AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE
TAAL
HERSIENING
TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES
ONDERWYSERSGIDS
Graad 10-12
2017**

INHOUDSOPGAWE

Afdeling C: Taalstrukture en -konvensies (in konteks) (Vraag 3-5).....	3
Assesseringsriglyne	3
Die advertensie (10 punte)	3
OEFENING 2.....	4
OEFENING 3.....	5
Strokiesprent (10 punte).....	6
OEFENING 5.....	6
OEFENING 6.....	6
OEFENING 7.....	7
Artikel en prent (20 punte)	8
OEFENING 8.....	8
OEFENING 9.....	9

Afdeling C: Taalstrukture en -konvensies (in konteks) (Vraag 3-5)

Assesseringsriglyne

- Spelling:
  - Eenwoord-antwoorde moet korrek gespel word.
  - By volsin-antwoorde word verkeerde spelling gepenaliseer indien die fout in die taalstruktuur is wat getoets word. (In volsinne moet die spelling korrek wees, veral as dit binne die taalstrukture wat getoets word voorkom.)
  - Waar afkortings getoets word, moet die leestekens korrek wees.
- Sinstrukture moet taalkundig korrek wees en in volsinne aangebied word volgens die instruksies. (Sinstrukture moet grammatikaal korrek wees en in volsinne aangebied word.)
- Aanvaar die letter wat met die korrekte antwoord ooreenstem OF die antwoord wat volledig geskryf word vir meervoudigekeuse-vrae. (Wanneer veelkeusige vrae gevra word, word slegs die letter of slegs die korrekte antwoord aangebied.)

Die advertensie (10 punte)

- 1.1   • Die hoofletters trek die leser se aandag. (1)
              • Die hoofletters lig die woorde uit.
              • Om die sin te beklemtoon
              • Om die boodskap wat die sinne oordra te beklemtoon.
              (Enige EEN of soortgelyk aan bostaande)
- 1.2   • Dit druk emosie uit. (1)
              • Dit sê vir ons dat die kind kwaad is.
              (Enige EEN of soortgelyk)
- 1.3   een uit vyf kinders word in hulle huis(e) mishandel/seergemaak. (1)
- 1.4   Dit maak die advertensie geloofwaardig. (1)
- 1.5   A
              retoriese vraag
              A   retoriese vraag
              (Enige EEN)
- 1.6   Jy kan ... (1)
              • dit per e-pos aanmeld.
              • daarop reageer.
              • dit vinnig aanmeld.
              • kan vinnig daarop reageer.
              • (Enige EEN of soortgelyk)
- 1.7   Die kind se gesigsuidrukking dui aan dat hy hartseer is. (1)

- 1.8 swart druk hartseer (en bedruktheid) uit (1)
- 1.9 A
sy standpunt gemaak het.
A sy standpunt gemaak het.
(Ege EEN) (1)
- 1.10
  - Dit kan enige iemand wees.
  - Die persoon wat sien dat 'n kind/kinders mishandel word.
  - (Enige EEN of soortgelyk)
(1)
- [10]**

OEFEENING 2

- 2.1.1 Diens (1)
- 2.1.2 JD, die nutsman ...
  - bied sy dienste aan.
  - Sê wat hy alles teen betaling kan doen.
(Enige EEN of soortgelyk) (1)
- 2.2 Hy ...
is handig.
is nuttig.
kan baie werkies doen.
kan verskillende dienste lewer.
(Enige EEN of soortgelyk) (1)
- 2.3 Dit beklemtoon waar die probleem ook mag wees.
Dit beklemtoon dat hy binnenshuis en buite die huis werk.
(Enige EEN) (1)
- 2.4
  - per e-pos (stuur)
  - per telefoon (bel/foon)
(Enige EEN) (1)
- 2.5 Bekostigbare (1)
- 2.6 Ensovoorts (1)
- 2.7 Die prent wys ons hoe en waar die werk gedoen word, en die geskrewe teks sê dieselfde. (1)
- 2.8
  - Volwassenes met stukkende goed binne en buite die huis.
  - Mense wat herstelwerk binne en buite hulle huis nodig het.
  - Mense wat sekere verandering aan hul huise wil aanbring.
(Enige EEN of soortgelyk) (1)

- 2.9 Hulle doen al twintig jaar diens. (1)
Hulle bestaan al lankal.
(Enige EEN)

[10]

OEFFENING 3

- 3.1 • motorbestuurders/ mens(e) wat (motor)(s) bestuur (1)
• bestuurders op vakansie
• mense op vakansie
(Enige EEN)

- 3.2 • Jy
• Ek
• Julle
• Hulle
• Ons
• 'n mens
(Enige EEN)

(Kan met 'n kleinletters ook begin) (1)

- 3.3.1 ('n) bevelsin (1)

- 3.3.2 • Om die leser ('n) opdrag te gee. (1)
• Hy beveel die leser op die opdrag te gehoorsaam.
• Hy laat die leser besin oor wat hy doen.
(Enige EEN of soortgelyk aan bostaande)

- 3.3.3 Die prent (van die man en die vrou wat praat, terwyl die man bestuur en 'n kind omgery word).
Die verskillende lettertipes.
Die verskillende lettergroottes.
Daar is vetdruk in die advertensie.
Die onvoltooide bevelsin langs die spieël. (2)
(Enige TWEE)

- 3.3.4 Kind (1)

- 3.4 Meer (1)

- 3.5 • leerder (1)
• leerling (1)
(Enige EEN)

- 3.6 Wees asseblief versigtig! (1)

Strokiesprent (10 punte)

OEFENING 5

- 5.1
- sitkamer
  - voorkamer
  - ontspanningskamer
- (1)
- 5.2 Ma's ...
- spandeer gewoonlik meer tyd met hul kinders.
  - het gewoonlik meer tyd as pa's.
  - is gewoonlik geduldiger as pa's.
  - (Enige EEN of soortgelyk)
- (1)
- 5.3 prenteboekie
- (1)
- 5.4 beter
- (1)
- 5.5 as
- (1)
- 5.6 Die koerant word deur ma gelees.
- (1)
- 5.7 Die seun sê dat jy niks verloor wanneer jy 'n ruskans neem nie."
- (1)
- 5.8 Verbind die twee onderstaande sinne met die VOEGWOORD tussen hakies.
- Die ma is 'n goeie voorbeeld omdat sy ✓ die koerant lees. ✓
- (1 punt vir die korrekte voornaamwoord en 1 punt vir die korrekte woordorde.)
- (2)
- 5.9 Dit is belangrik ...
- om te lees.
  - dat jy van kleinsaf lees.
  - dat ouers/ma's kinders laat lees.
- (Enige EEN)
- (1)
- [10]

OEFENING 6

- 6.1 Die meisie vra aan die seun wat hy van die nuwe sjampoe dink.
- (1 punt vir die korrekte voornaamwoord en 1 punt vir die korrekte sin.)
- (2)
- 6.2
- gedagte
  - gedagtes
- (Enige EEN)
- (1)
- 6.3 geskryf
- (1)

- 6.4 Japanese (1)
- 6.5 j̄y (1)
- 6.6 Hy impliseer dat die meisie...
 • nie geweet het dat daar motorolie op die bottel staan nie.
 • verstaan nie die taal (op die sjampoebottel) nie.
 • nie Japanees verstaan nie. (1)
 (Enige EEN)
- 6.7 Die meisie word deur die seun reggehelp. (1)
- 6.8 regop
 penorent
 wild (1)
 (Enige EEN)
- 6.9 Koop items met instruksies in die taal wat jy verstaan.
 Moenie vreemde produkte koop nie.
 Moenie iets gebruik as jy nie seker van die inhoud is nie. (1)
 (Enige EEN of soortgelyk)

[10]

OEFFENING 7

- 7.1 Hy glimlag. (1)
- 7.2 klanknabootsing (1)
- 7.3 Haar oë is wawydoop. / Sy skree.
 Sy hardloop.
 Haar hande is uitgestrek. (2)
 (Enige TWEE)
- 7.4 Die spyker word deur Calvin op sy kop gekap. (1)
- 7.5 onseker (1)

Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer e(7.6) en die antwoord (A-D) neer, byvoorbeeld 7.6 E.

Calvin se ma is ..., want **haar hande is in haar hare** in raampie 4.

- 7.6
 • D
 • moedeloos
 • D moedeloos (1)
 • (Enige EEN)
- 7.7 Calvin wil weet of sy ma hom vasvra.

(1 punt vir die korrekte voornaamwoord en 1 punt vir die korrekte sin.) (2)

- 7.8 Om vir die leser in te lig ...
- oor hoe vernielsugtig klein kinders is.
  - hoe ouers hulle kinders moet dophou of hulle breek die huis af. (1)
  - Om kinders op te pas is 'n voltydse werk.
(Enige EEN)

[10]

Artikel en prent (20 punte)

Hoe om die artikel en die prent te ontleed

OEFENING 8

- 8.1 Vyf (1)
- 8.2 Wêreld (1)
- 8.3 Vernoem (1)
- 8.4 Amerikaners (1)
- 8.4 Labradors is nie geteel om vissermanne te help nie. (1)
- 8.5 Alle Labradors het daarvan gehou om te swem. (1)
- 8.6 Swemmers (1)
- 8.7 Waterdig (1)
- 8.8 Labradors is óf swart óf geel óf bruin. (1)
- 8.9
- Labrador Retriever-babahondjies (met 28 babatandjies) is lief daarvoor om goed te kou. (hakies)
  - Labrador Retriever-babahondjies, met 28 babatandjies, is lief daarvoor om goed te kou. (kommas) (1)
- (Enige EEN)
- 8.10 Hou Labradors daarvan om dinge in hule bekke te hou? (1)
(Die vraagteken is verpligtend.)
- 8.11 Verbind die sinne met die VOEGWOORD tussen hakies. Skryf die sin as antwoord neer. (1)
Labradors het 'n wonderlike, betroubare geaardheid daarom is hulle een van die beste soort honde om saam met kinders te hê. (daarom)

8.12	Hulle behoort ook uitstekende werkerhonde te wees.	(1)
8.13	Ek is lief vir Labradors.	(1)
		/14/
8.14.1	Brrr Bibber (Enige EEN)	(1)
8.14.2	Ysige	(1)
8.14.3	Kouefront	(1)
8.14.4	laer kouer (Enige EEN)	(1)
8.14.5	sneeu ryp (Enige EEN)	(1)
8.14.6	Bome	(1)
		/6/
		[20]

OEFENING 9

- Regstelling
9.14 ... WERKWOORD.

Artikel

9.1	beste	(1)
9.2	daaglik	(1)
9.3	broodjie	(1)
9.4	Dit het meegebring dat brood minder sout bevat (het).	(1)
9.5	Vul die korrekte LEESTEKEN(S) in. Onderstreep die leesteken wat jy ingevul het.	
	<ul style="list-style-type: none"> • Volgens Jane Badham, 'n dieetkundige, maak brood dat 'n mens baie soorte kos eet. (komma) • Volgens Jane Badham - 'n dieetkundige - maak brood dat 'n mens baie soorte kos eet. (aandgstreep) 	

	<ul style="list-style-type: none"> Volgens Jane Badham (’n dieetkundige) maak brood dat ’n mens baie soorte kos eet. (hakies) (Enige EEN) 	(1)
9.6	ensovoorts	(1)
9.7	Moenie net aan al die gesonde vulsels wat ons in ons toebroodjies kan plaas, dink nie .	(1)
9.8	As ’n Mens 100g rys, pasta of mieliemeel vergelyk, is brood die beste vorm van koolhidrate, proteïene en vesel.	(1)
9.9	<ul style="list-style-type: none"> smaaklike lekker (Enige EEN)	(1)
9.10	diëte	(1)
9.11	Wat maak dat hulle ’n tekort aan voedingstowwe het?	(1)
9.12	Ons behoort nie net brood te eet nie.	(1)
9.13	Brood is gesond.	(1)
9.14	<ul style="list-style-type: none"> plaas pak smeer (Enige EEN)	(1)
		/14/
9.15		
9.15.1	omheining	(1)
9.15.2	Kekkel	(1)
9.15.3	Trappe	(1)
9.15.4	Haan	(1)
9.15.5	hoenderhok	(1)
9.15.6	sonopkoms	(1)
		/6/
		[20]